

Maturitní okruhy ze ZEMĚPISU

- 1. Geografie, její předmět a funkce. Základy geomorfologie.**

Vývoj geografie jako vědy. Postavení geografie v systému věd a její dělení. Problémy řešené soudobou geografii. Zemská kůra, litosféra, litosférické desky. Působení endogenních, exogenních a antropogenních činitelů.
- 2. Země jako vesmírné těleso. Zobrazování Země na mapách .**

Vývoj názorů na postavení Země ve Vesmíru. Planeta Země. Sluneční soustava. Tvar a velikost Země. Pohyby Země. Mapa a její měřítko. Kartografická zobrazení. Zeměpisné souřadnice. Obsah map.
- 3. Atmosféra a hydrosféra.**

Zemská atmosféra. Meteorologie a klimatologie. Všeobecná cirkulace atmosféry. Vzduchové hmoty. Oběh vody na Zemi. Vody pevnin. Vody oceánů.
- 4. Přírodní oblasti Země. Krajina a životní prostředí. Přírodní a civilizační rizika.**

Přírodní oblasti tropů, subtropů, mírného pásu, polární a subpolární oblasti – charakteristiky podnebí, rostlinstva, živočišstva. Geosystémy krajinné sféry. Vztahy přírody a společnosti. Přírodní katastrofy. Civilizační rizika.
- 5. Přirozený a územní pohyb obyvatelstva.**

Demografie - fáze demografického vývoje. Nerovnoměrnost růstu počtu obyvatel světa. Věkové pyramidy. Demografické prognózy. Migrační pohyb. Historie a současnost migrací. Současné problémy spojené s migrací. Vnitrostátní migrace.
- 6. Rozmístění obyvatelstva a sídel. Národy. Náboženství .**

Nerovnoměrnost rozmístění obyvatel na Zemi. Vliv přírodních faktorů. Sociálně-ekonomické a politické faktory. Hlavní oblasti koncentrace obyvatelstva ve vyspělých zemích.. Sídelní aglomerace, konurbace a megalopolis. Současné tendence rozmístění obyvatel. Moderní národ a jeho znaky. Národy a státy. Náboženská problematika. Světová náboženství a jejich rozmístění. Národní náboženství (hinduismus a judaismus).
- 7. Primární sektor světového hospodářství – těžba surovin a zemědělství.**

Surovinové zdroje a jejich klasifikace. Energetické zdroje, změny v jejich využití, vliv na ekonomiku, sociální poměry a politiku. Úloha rud v ekonomice a rozmístění jejich těžby. Obecná charakteristika zemědělství. Úloha přírodních faktorů. Úloha sociálně-ekonomických faktorů.
- 8. Zpracovatelský průmysl. Obslužná sféra, její funkce a složky .**

Průmysl, jeho rozdělení a charakteristika. Vývoj průmyslové výroby. Hlavní průmyslové makroregiony. Lokalizační faktory. Změny v odvětvové a územní struktuře průmyslu. Vymezení sektoru služeb. Zastoupení sektoru služeb v národních ekonomikách. Cestovní ruch. Hlavní oblasti cestovního ruchu. Úloha obchodu. Hierarchické rozmístění služeb.
- 9. Politická geografie.**

Předmět politické geografie. Změny na politické mapě světa během 20. století. Růst počtu nezávislých států. Státní hranice. Státy podle formy vlády. Státy podle způsobu vlády. Státy podle územní organizace. Ohniska neklidu ve světě. Světový terorismus.
- 10. Hlavní mezinárodní politické a hospodářské organizace ve světě. Integrace v Evropě.**

Organizace spojených národů. Regionální mezinárodní politické organizace. Proces ekonomické integrace. Ekonomická integrační seskupení. Integrační a dezintegrační tendence v Evropě. Proces vytváření Evropské unie. Další integrační seskupení v Evropě.
- 11. Jádrové a periferní oblasti. Státy podle stupně rozvoje.**

Vymezení pojmů jádro a periferie. Světové jádrové oblasti. Periferní oblasti světa. Změny v postavení jádro - periferie.
- 12. Přírodní podmínky České republiky.**

Poloha a rozloha ČR. Geomorfologické členění ČR. Základní krajinné typy. Charakteristika klimatických a hydrologických poměrů.
- 13. Obyvatelstvo a sídla České republiky. Terciární sféra ČR.**

Srovnání zalidnění a hustoty osídlení s dalšími státy Evropy. Rozdíly v zalidnění mezi okresy. Přirozený a územní pohyb. Národnostní skladba. Náboženská skladba. Sídla v ČR a jejich klasifikace. Terciér a změny jeho postavení v ekonomice ČR po roce 1989. Změny struktury přepravy osob. Změny v obchodu. Rozmach cestovního ruchu. Stav a problémy školství a zdravotnictví. Problémy bankovního sektoru.

- 14. Ekonomika České republiky.**
Česká ekonomika před rokem 1945, v letech 1945 – 1989 a proces transformace po roce 1989. Charakteristika českého průmyslu. Průmyslové oblasti. Nerostné suroviny a energetika. Zpracovatelský průmysl. Úloha zemědělství v české ekonomice. Charakteristika dopravy ČR. Druhy dopravy.
- 15. Geografická charakteristika místního regionu (Ústecký kraj, region Louny).**
Vymezení regionu. Fyzickogeografické poměry. Obyvatelstvo a sídla. Ekonomika regionu. Cestovní ruch .
- 16. Geografická charakteristika Británie a Irsku.**
Poloha a přírodní poměry Britských ostrovů. Skladba obyvatelstva a hustota zalidnění Británie. Postavení Spojeného království v současném světě. Britská ekonomika. Politický systém Británie. Irská republika.
- 17. Geografická charakteristika Francie. Státy Beneluxu.**
Poloha a přírodní poměry Francie. Skladba obyvatelstva a osídlení Francie. Postavení Francie v současném světě. Francouzská ekonomika. Francouzský politický systém. Vymezení regionu Benelux. Přírodní podmínky a obyvatelstvo Beneluxu. Ekonomika a politické postavení zemí Beneluxu.
- 18. Geografická charakteristika evropského Středomoří.**
Vymezení regionu. Přírodní poměry a obyvatelstvo. Ekonomika. Politické poměry.
- 19. Geografická charakteristika zemí severní Evropy. Pobaltské státy.**
Vymezení regionu. Přírodní poměry a obyvatelstvo. Ekonomika. Politické poměry.
- 20. Geografická charakteristika Německa, Rakouska a Švýcarska .**
Poloha a přírodní poměry. Obyvatelstvo. Ekonomika Německa. Srovnání hospodářství Rakouska a Švýcarska. Surovinové zdroje Německa. Státní zřízení Německa. Politické zřízení Rakouska a Švýcarska.
- 21. Geografická charakteristika Polska, Maďarska a Slovenska .**
Transformující se země střední Evropy. Vymezení oblasti. Přírodní podmínky. Politický a hospodářský vývoj ve 20. století. Charakteristika postkomunistických zemí střední Evropy.
- 22. Geografická charakteristika jihovýchodní a východní Evropy.**
Vymezení regionů. Fyzickogeografická charakteristika. Kořeny současných problémů Balkánu. Poválečný vývoj Balkánu. Ekonomika balkánských zemí. Národnostní skladba východní Evropy. Charakteristika východoevropských zemí SNS.
- 23. Geografická charakteristika Ruské federace. Asijské státy na území bývalého SSSR.**
Ruská federace – poloha, rozloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo, ekonomika, státní zřízení. Charakteristika zemí Střední Asie. Charakteristika Zakavkazska.
- 24. Geografická charakteristika jihozápadní Asie.**
Vymezení regionu. Přírodní poměry jihozápadní Asie. Historický vývoj a obyvatelstvo regionu. Problémy regionu. Příčiny rozdílů v ekonomické úrovni zemí.
- 25. Geografická charakteristika jižní a jihovýchodní Asie.**
Indický subkontinent – vymezení regionu, přírodní poměry, historický vývoj, národnostní a náboženské složení. Demografická situace. Hospodářství subkontinentu. Jihovýchodní Asie – vymezení regionu, přírodní podmínky, obyvatelstvo a politický vývoj, ekonomika .
- 26. Geografická charakteristika východní Asie (Čína, Japonsko, Korea).**
Čína – postavení ve světě, poloha a přírodní podmínky, historický vývoj, obyvatelstvo, surovinová základna, ekonomika. Japonsko a Korea – poloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo a politický vývoj, ekonomika.
- 27. Geografická charakteristika Anglosaské Ameriky (USA a Kanada).**
Vymezení regionu. Přírodní poměry. Obyvatelstvo Angloameriky. Postavení USA ve světě. Ekonomika USA a Kanady.
- 28. Geografická charakteristika Latinské Ameriky.**
Vymezení latinskoamerického makroregionu. Přírodní podmínky Latinské Ameriky. Obyvatelstvo Latinské Ameriky. Ekonomika a politické poměry Latinské Ameriky.
- 29. Geografická charakteristika Afriky.**
Islámská (severní a saharská) a černošská Afrika. Vymezení regionu. Přírodní poměry. Obyvatelstvo a historický vývoj. Ekonomická a sociální situace. Republika Jižní Afrika.
- 30. Geografická charakteristika Austrálie a Oceánie.**
Vymezení regionu. Austrálie – přírodní podmínky, obyvatelstvo a ekonomika. Státní zřízení. Oceánie – poloha a přírodní poměry. Obyvatelstvo, hospodářství a státní zřízení.